

TARNÓW.PL

MIESIĘCZNIK MIEJSKI

LIPIEC 2009

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

NR 4

Obrona przed wielką wodą

str. 4-5

Zamień piec na ekologiczny

str. 10

Rzecznik Konsumentów radzi

str. 12

Odkrywanie Tarnowa

str. 15

Zbigniew Proć

PRZYWRÓCIĆ ŁOKIETKOWI TARNÓW

Od lat prezesuje Izbie Przemysłowo – Handlowej w Tarnowie, od kilkunastu miesięcy kieruje tarnowskim oddziałem nowo powstałego w Polsce Alior Banku S.A. Jako prezes Izby Przemysłowo – Handlowej zainicjował i wspólnie z grupą tarnowskich przedsiębiorców doprowadził do końca projekt zbudowania w Tarnowie pomnika króla Władysława Łokietka. Renowację placu sfinansował TK Development, inwestor Galerii Tarnovia.

Dla **Zbigniewa Procia**, prezesa Izby Przemysłowo – Handlowej w Tarnowie i dyrektora tarnowskiego oddziału Alior Banku S.A., uroczystość odsłonięcia pomnika Władysława Łokietka na skwerze przy ulicy Wałowej była zwieńczeniem projektu, który narodził się już kilka lat temu. - *Jestem amatorem - krajoznawcą, który od wielu lat konsekwentnie zwiedza Polskę. Kilka lat temu z grupą znajomych tarnowian zwiedzaliśmy Lublin. Przewodnik, który nas oprowadzał, kiedy zorientował się, że jesteśmy z Tarnowa, zapytał, jakie postaci łączą obydwie miasta. Ponieważ było to chwilę po przejściu do Lublina biskupa Józefa Życkińskiego, więc tarnowianie krzyknęli: biskup Życkiński, a tymczasem przewodnik podkreślił, że również król Władysław Łokietek, bo on to właśnie lokował Tarnów i Lublin – wspomina moment narodzin pomysłu Zbigniew Proć. - Chwilę później okazało się, że reprezentacyjny skwer obok Bramy Krakowskiej w Lublinie nosi imię króla. I wtedy właśnie pomyślałem o pomniku Łokietka w Tarnowie. Powoli udało się zarazić pomysłem przedsiębiorców z Izby Przemysłowo - Handlowej.*

Równocześnie prezydent Ścigała planował zagospodarować skwer powstały między kamienicami przy ulicy Wałowej. Więc połączyliśmy te dwa projekty i w efekcie powstało piękne miejsce. Sądzę, że tarnowianie je polubią.

Renowację placu sfinansował TK Development, inwestor Galerii Tarnovia. Koszt powstania pomnika nie był mały. Pomysł wsparła jednak grupa tarnowskich przedsiębiorców zrzeszonych w IP-H. Obok Zbigniewa Procia byli to: **Zdzisław Janik, Piotr Janosz, Józef Łuczyk, Marek Rzepka, Andrzej Strzelczyk, Marek Steinhof, Bogdan Steinhoff, Władysław Węgiel**. To bodaj pierwszy w powojennej historii Tarnowa przypadek, gdy osoby prywatne ufundowały tak znaczące dzieło. - *To piękny przykład jak ludzie potrafią działać na rzecz lokalnej*

społeczności. Osobiście nie lubię takich, którzy zgłaszają różne pomysły, a później wymuszają na ich realizację budżetowe, czy też miejskie pieniądze – deklaruje Zbigniew Proć.

Pomnik, mimo że postawiony niedawno, ma już swoją opowieść. Podobno dotknięcie prawą ręką buta Króla przynosi szczęście. Czy to pewna informacja, na razie nie wiadomo, ale uwierzyły w nią setki tarnowian, którzy już w trakcie odsłonięcia dotknęli królewskiego buta „na szczęście”. Był w tym gronie również inicjator budowy. Już we wrześnie tarnowska Izba Przemysłowo – Handlowa wspólnie z Izłą Rzemieślniczą rozpoczyna duży projekt unijny – „Start-up Parasol”. W jego wyniku ma powstać w rejonie Tarnowa kilkadziesiąt innowacyjnych firm, bo Izba Przemysłowo – Handlowa zajmuje się przede wszystkim gospodarką, przedsiębiorczością. Taka jest powinność samorządu gospodarczego. Ale jej prezes ma kolejne pomysły na zmianę wyglądu miasta. Najpierw chciałby doprowadzić do nazwania placu, na którym stoi pomnik „Zaułkiem Króla Władysława Łokietka” i połączenia go wąskim przejściem z placem katedralnym, co stałoby się kolejną atrakcją turystyczną Tarnowa. Ale to nie jedyny i nie największy projekt. - *Marzy mi się odbudowanie wieży zamkowej na Górze Świętego Marcina. Proszę sobie wyobrazić, jak by wyglądało wtedy wzgórze zamkowe oglądane zarówno z Tarnowa, jak i przez przejeżdżających obwodnicą – opowiada Zbigniew Proć.*

Do tematu będziemy wracać.

Fotogaleria str. 17

Tarnów w prestiżowym zestawieniu „Rzeczpospolitej”

Miasto uznano za jedną ze stu najlepszych polskich gmin. Wyróżnienie przyznawane jest przez niezależne medium na podstawie wymagających, konsekwentnie opisanych kryteriów. **Redakcja „Rzeczpospolitej” od ponad dekady wskazuje liderów polskiej samorządności: miejsca, gdzie znaleźć można energię do działania na rzecz lokalnej wspólnoty oraz umiejętności potrzebne do wykorzystania możliwości nakreślonych przez prawo oraz – najczęściej przecięć ograniczone – finanse” – czytamy w li-**

ście gratulacyjnym do Prezydenta Ryszarda Ścigały od Wicemarszałka Województwa Małopolskiego Romana Ciepeli.

Ranking wymienia najlepszych, ale podkreśla także dziedziny do poprawy, zadania, które można wykonywać lepiej. *Cieszę się, że 2008 rok uznany został za rok Małopolski – okres, w którym tak wiele małopolskich miejscowości mogło pochwalić się niezaprzeczalnymi sukcesami – dodaje Wicemarszałek.*

Tarnów w rankingu gazety jest doceniany rokrocznie.

W czasach kryzysu oszczędzamy wszyscy

Zmniejszyły się wpływy do miejskiej kasy z podatków PIT, CIT i od czynności cywilnych. Już na początku roku 2009 zredukowana została subwencja oświatowa, a dotacja wojewody na zadania zlecone została „zamrożona” do ewentualnej realizacji w drugiej połowie roku 2009. Prezydent Ryszard Ścigała wprowadza oszczędności, ale nie wyklucza także cięć w budżecie, jeśli niekorzystna tendencja się utrzyma. Liczy jednak, że uda się tego uniknąć.

Kryzys ekonomiczny i cięcia w budżecie państwa nie pozostają bez wpływu na stan miejskiego budżetu. Poza niższymi wpływami z podatków PIT, CIT i PCC kryzys przełożył się na zaległości w płaceniu podatku od nieruchomości (kwota kilku milionów złotych), jak również od środków transportowych (kilkaset tysięcy złotych). Ta sytuacja spowodowała, że wszystkie wydziały urzędu miasta otrzymały polecenie przesunięcia w czasie zadań, których realizacja będzie mogła być wykonana w II połowie roku lub prolongowana na rok 2010. *Jak na razie szukamy oszczędności głów-*

nie w funkcjonowaniu samego urzędu - do tego celu już w lutym powołaliśmy specjalny zespół pod kierunkiem skarbnika miasta - mówi prezydent Ryszard Ścigała. Nie ma natomiast zagrożenia dla realizacji kluczowych projektów. W przypadku strategicznych zadań inwestycyjnych, na które czekają mieszkańcy Tarnowa, nie będą zastosowane cięcia budżetowe i ich realizacja przebiega planowo.

Urzędnicy magistratu, także jednostek podległych, deklarują, że na każdym polu kierują się zasadą rachunku ekonomicznego. Zmniejszona została do niezbędnego minimum liczba remontów. Wykonywane są tylko te najpilniejsze, wynikające z przepisów Prawa Budowlanego, realizacji planu poprawy środowiska pracy zgodnie z procedurą ISO, czy też konieczności ewentualnego uniknięcia w przyszłości większych kosztów ze względu na zaniechanie koniecznego działania.

Ogólna sytuacja ekonomiczna kraju wpływa na liczbę realizowanych inwestycji i ich cenę. Samorząd stał się atrakcyjnym partnerem, notujemy większe zainteresowanie ogłaszanymi przez nas przetargami i niższe ceny za ich realizację. Dla przy-

kładu - podaje prezydent - Orlik w Mościcach został zrealizowany za milion czteryście tysięcy złotych. Tymczasem kolejny tego typu obiekt ma być wybudowany o czteryście tysięcy złotych taniej. Oszczędności rzędu dwóch milionów złotych Ryszard Ścigała spodziewa się również przy remoncie burzy i pogotowia opiekuńczego.

O oszczędnościach w „prostych, bieżących kosztach” funkcjonowania urzędu, do których należą m.in. rozmowy telefoniczne mówi Ewa Wrona, dyrektor Wydziału Obsługi Urzędu:

„Wprowadziliśmy oszczędności związane z telefonią komórkową i stacjonarną. Przeprowadziliśmy optymalizację konta u operatora sieci telefonii komórkowej. Efekt - opłaty abonamentowe zmniejszyły się o ok. 539,00 złotych w skali miesiąca. Zmniejszeniu uległ średni miesięczny koszt obsługi jednego abonamentu i ogólnie kwota za użytkowanie telefonów komórkowych. W zakresie telefonów stacjonarnych wydatki analizujemy na bieżąco i można zaobserwować, że koszty się zmniejszają. Ograniczamy rozmowy, wypowiedamy, gdzie jest możliwe umowy, zmniejszamy abonamenty, przypominamy pracownikom o możliwości połączeń na komórki bez CLIP czyli bez identyfikacji numeru, co w konsekwencji obniża koszt połączeń”.

Pieniądze z Unii Europejskiej do wzięcia

Tarnowscy przedsiębiorcy z powodzeniem korzystają z dotacji UE na prowadzenie swojej działalności. Z każ-

dym rokiem liczba firm ubiegających się o dofinansowanie rośnie. Poniżej, w tabeli, prezentujemy instytucje od-

powiedzialne za realizację poszczególnych programów dla mikroprzedsiębiorstw oraz terminy naborów.

Środki z Unii Europejskiej przeznaczone dla mikroprzedsiębiorstw

Program Operacyjny	Małopolski Regionalny Program Operacyjny
Działanie 2.1 A	Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, Schemat A: Bezpośrednie wsparcie inwestycji w MŚP
Institucja odpowiedzialna za wybór projektów	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości www.mcp.malopolska.pl
Data ogłoszenia najbliższego naboru w 2009 r.	Sierpień 2009
Program Operacyjny	Małopolski Regionalny Program Operacyjny
Działanie 2.2 B	Wsparcie komercjalizacji badań naukowych Schemat B: Projekty inwestycyjne przedsiębiorstw z zakresu B + R
Institucja odpowiedzialna za wybór projektów	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości www.mcp.malopolska.pl
Data ogłoszenia najbliższego naboru w 2009 r.	Grudzień 2009
Program Operacyjny	Kapitał Ludzki
Poddziałanie 8.1.1	Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw
Institucja odpowiedzialna za wybór projektów	Wojewódzki Urząd Pracy www.wup.krakow.pl
Data ogłoszenia najbliższego naboru w 2009 r.	Maj - Lipiec 2009
Program Operacyjny	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Działanie 3.2	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
Institucja odpowiedzialna za wybór projektów	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa www.arimr.gov.pl
Data ogłoszenia najbliższego naboru w 2009 r.	W trakcie opracowywania

Biuro Obsługi Przedsiębiorców Urzędu Miasta Tarnowa świadczy doradztwo w zakresie pozyskiwania środków z UE dla przedsiębiorców. Jeżeli masz firmę i chcesz rozwinąć skrzydła? Zgłoś się do nas.

Jesteśmy tu dla Ciebie!

Biuro Obsługi Przedsiębiorców
Wydział Strategii
Urząd Miasta Tarnowa
ul. Nowa 4
Tel: 14 688 28 20
Tel/Fax: 14 688 28 21
www.tarnow.pl/biznes
e-mail: bop@umt.tarnow.pl

Pomoc dla powodzian

Ulewne deszcze dały się Tarnowowi we znaki w ostatni weekend czerwca. Przyczyną powodzi w mieście było wystąpienie z brzegów mniejszych cieków wodnych, m.in. potoków Wątok i Strusinka. Poszkodowanych zostało około dwustu rodzin. Zalanych zostało 20 lokali mieszkalnych przy ulicy Spytki z Melsztyna i Fabrycznej, ich remonty obecnie trwają. Uruchomiono również rezerwę celową budżetu miasta. Z kolei przedsiębiorcy, których firmy zostały podtopione lub zalane, mogą ubiegać się o zmniejszenie lub zwolnienia podatkowe.

Na przełomie czerwca i lipca Tarnów dotknęła powódź. Jej przyczyną były ulewne deszcze i wystąpienie z brzegów mniej-

ska, Wschodnia, Pogodna, Gumniska, Niska, Zakładowa, Kossaka, Nadbrzeżna Górna i Dolna, Rolnicza, Fałata, Furmańska, Wierzbowa, Kołłątaja i Chemiczna.

Zalanych zostało 20 lokali mieszkalnych, poszkodowanych zostało około dwustu rodzin. Prezydent Ryszard Ścigała zdecydował o uruchomieniu rezerwy celowej z budżetu miasta. 600 tysięcy złotych przeznaczone zostało na wypłaty zasiłków dla najbardziej poszkodowanych. Zajął się tym

szych cieków wodnych m.in. potoków Wątok i Strusinka. Główne rzeki Tarnowa – Dunajec i Biała tym razem nie były przyczyną realnych zagrożeń i strat. Ulice, przy których wystąpiły straty to m.in. Chrzastowskich, Juraszka, Łanowa, Głęboka, Burtnicza, Podmiejska, Kassali, Jagiellońska, Okrężna, Św. Wojciecha, Rzędzińska, Cicha, Marusarz, Fabryczna, Zamkowa, Spytki, Tuwima, Tuchow-

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jest szansa, że w sfinansowaniu świadczeń pomoże także Wojewoda Małopolski.

Remonty wszystkich budynków komunalnych, które uległy podtopieniom, wykonane zostaną w możliwie najkrótszym czasie. Remont finansowany przez samorząd obejmować będzie wymianę lub naprawę posadzek, wymianę li-

stew przyściennych, malowanie do wysokości półtora metra z częściowym uzupełnieniem tynków. Prace zostaną wykonane zaraz po osuszeniu budynków. Tuż po opadnięciu wody zorganizowano zbiórkę odpadów, zniszczone sprzęty odbierały od mieszkańców firmy sprzątające. Ponadto więźniowie pod specjalnym nadzorem i osoby bezrobotne porządkowały Tarnów w ramach prac interwencyjnych. Czyszczono kładki, mostki, ulice i chodniki.

Szkody na terenie miasta są spore. Ze specjalnego raportu powodziowego wynika, że straty mogą wynieść nawet około dziesięciu, a nawet trzynastu milionów złotych. Zniszczone są m.in. kładki na Wątoku – obiekty mostowe (ul. Mostowa, ul. Tuchowska), infrastruktura komunalna drogowa, obiekty mieszkalne i przemysłowe, uszkodzone są garaże i budynki gospodarcze oraz samochody. Istnieje również osuwisko w rejonie Góry Św. Marcina, zalane są pola i uprawy, zniszczona jest infrastruktura osób prywatnych.

Przedsiębiorcy, których firmy zostały podtopione lub zalane, mogą ubiegać się o zmniejszenie lub zwolnienia podatkowe.

Zapomnieć o powodzi

Kilkanaścioro uczniów z Tarnowa uczestniczyło w lipcu w koloniach zorganizowanych dla dzieci z rodzin najbardziej poszkodowanych przez powódź. Młodzi tarnowianie – uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 i Gimnazjum nr 7 wypo-

czywali w Burzynie i Murzasichlu. Letni wypoczynek współorganizowali Marszałek Województwa Małopolskiego i Prezydent Miasta Tarnowa. W koloniach uczestniczyły również dzieci z innych gmin dotkniętych powodzią.

Jedenaścioro młodych tarnowian w wieku od 7 do 16 lat wyjechało na kolonie zorganizowane dla dzieci z rodzin najbardziej poszkodowanych przez powódź. Ponadto jedna osoba uczestniczyła w podobnej kolonii w miejscowości Murzasichle.

Tarnowska obrona przed wielką wodą

Po dokładnej analizie zniszczeń powodziowych, w tarnowskim magistracie wytyczono kierunki działania na wypadek ponownego zagrożenia. Wiele spośród zadań systemowych w zakresie zabezpieczeń przeciwpowodziowych jest już realizowanych.

wiłaby złagodzenie fali powodziowej. Inwestycja realizowana byłaby na terenie gminy Skrzyszów, władze Tarnowa zamierzają w tym zakresie współpracować z samorządem sąsiedniej gminy. Koszt budowy zbiornika szacuje się na około 2,5 miliona złotych. Prowadzone są także rozmowy ze Starostwem Powiatowym, które monitoruje stan rzeki Biała. Jest propozycja, aby kolejny punkt monitoringu zlokalizować właśnie w Tarnowie, na moście przy ulicy Krakowskiej. Inwestycja mogłaby zostać zre-

wadzą pracownicy TZDM, wspierani przez więźniów. PKP zareagowały bardzo szybko i podjęły działania wspólnie z miastem. Władze wychodzą również do mieszkańców z inicjatywą tworzenia tzw. Obywatelskich Formacji Obrony Cywilnej. - *Namawiamy, aby osoby cechujące się dużym poczuciem obywatelskiego obowiązku, zgłosiły swój akces do miejskich Formacji Obrony Cywilnej. Po odpowiednim przeszkoleniu w zakresie nabywania umiejętności, mogą być im nadane przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do miejskich drużyn wykrywania zagrożeń i alarmowania. Kilku chętnych już się zgłosiło. To prawdopodobnie pierwsze takie przedsięwzięcie w Polsce – mówi Henryk Słomka – Narożański, zastępca Prezydenta Miasta Tarnowa. Na zlecenie prezydenta powstaje tzw. „mapa zalania”. Będą na niej umieszczone*

Samorządowe władze Tarnowa wystąpiły do Małopolskiego Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w sprawie pilnego przystąpienia przez tę instytucję do naprawy szkód powstałych na płynących przez Tarnów potokach administrowanych przez Marszałka Województwa Małopolskiego: Wątok, Strusince, Mrozówce, Żabnicy i Czarnej. Wystosowano prośbę o wykonanie bieżącej konserwacji wymienionych cieków, niezbędnej w celu poprawy spływu wody w potokach, zwiększenia ich przepustowości i zmniejszenia ryzyka wystąpienia z nich wody przy dużych opadach deszczu. Skierowano ponadto propozycję dokonania korekty trasy koryta potoku Wątok w rejonie ujścia Mrozówki – wyprostowanie zatok w rejonie ul. Kossaka, w sposób ułatwiający przepływ wód. Miasto przystąpiło do rozpoznania sytuacji własnościowej w tym rejonie. Zsugerowano także wybudowanie zbiornika retencyjnego, tzw. małej retencji „Skrzyszów”, zlokalizowanego w zlewni potoku Wątok, którego budowa umożli-

alizowana jeszcze w tym roku. Miasto wystąpiło do Marszałka Województwa Małopolskiego, który nadzoruje obywatelstwa na rzece Biała, w sprawie budowy wału przeciwpowodziowego na „tarnowskim fragmencie” koryta rzeki, czyli osiedlu Koszyckim i w rejonie ulicy Św. Katarzyny. Podjęto również współpracę z PKP. W trybie pilnym prowadzone są prace polegające na wykonaniu przepustu w rejonie ulicy Kossaka, którym ewentualne spiętrzenie wody ma być doprowadzane wzdłuż nasypu kolejowego do Wątku. Podobna inwestycja będzie zrealizowana w rejonie ulicy Służebniczek. Prace pro-

wszystkie tereny, które podczas ostatniego, maksymalnego poziomu wód, zostały podtopione. Chodzi o to, by na wypadek ponownego zagrożenia odpowiednio rozlokować siły i środki, a w miejscach najbardziej naważnych szybko i sprawnie zorganizować objazdy, powiadamiać mieszkańców i rozdysponować worki z piaskiem oraz wszelką pomoc.

Ten letni wypoczynek finansowany był z budżetu Marszałka Województwa Małopolskiego, a współorganizowany przez Prezydenta Miasta Tarnowa. – Nasza rola polegała przede wszystkim na wytypowaniu wyjeżdżających dzieci. Byli to uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 i Gimnazjum nr 7 – mówi Stanisław Świerczek, dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa. – Ani miasto, ani tym bardziej sami uczestnicy nie ponieśli z tytułu wyjazdu żadnych kosztów.

Burzynin to miejscowość w powiecie sieradzkim, leżąca w pobliżu parku krajozabrazowego obejmującego tereny dorzecza górnej Warty. Uczestnicy kolonii mieli okazję m.in. zwiedzić bazę lotniczą w Łasku, kopalnię węgla w Bełchatowie, czy spędzić czas w Aquaparku w Łodzi, a także odbyć rowerowe i piesze wycieczki po okolicach Burzyna.

Murzasichle z kolei położone jest na skraju Tatrzańskiego Parku Narodowe-

go, pomiędzy Zakopanem a Bukowiną Tatrzańską. Na program pobytu złożyły się m.in. wycieczki do Zakopanego i na Gubałówkę, piesze wycieczki w góry i zajęcia w pracowni stolarskiej.

W koloniach uczestniczyły również dzieci z innych gmin dotkniętych powodzią – Ryglic, Gręboszowa, Szczucina, Mędrzechowa, Pleśnej, Wojnicza, Radgoszczy i Żabna.

Z pomocą chorym i potrzebującym

Samorząd Tarnowa przy współpracy z organizacjami pozarządowymi realizuje zadania z zakresu profilaktyki prozdrowotnej. Programy edukacyjno – rehabilitacyjne dotyczące ochrony zdrowia są dofinansowywane z budżetu Gminy Miasta Tarnowa kwotą 140 tys. złotych. Wszystkie zadania cieszą się zainteresowaniem odbiorców. Podobnie jak programy profilaktyczne zlecane do wykonania publicznym i niepublicznym zakładom opieki zdrowotnej przez Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Tarnowa. Na przeprowadzenie dziewięciu takich właśnie programów w budżecie miasta zaplanowano środki w wysokości 250 tys. złotych. Poniżej prezentujemy wykaz przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe w roku bieżącym.

Oddział Terenowy Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem

Stowarzyszenie realizuje łącznie trzy programy:

– „Rehabilitacja (domowa) osób obłożnie chorych na stwardnienie rozsiane, reumatoidalne zapalenie stawów oraz inne przewlekłe schorzenia narządu ruchu”. W ramach programu, na który przeznaczono 11 tysięcy złotych, wykonywane są wstępne i końcowe konsultacje lekarskie w domu chorego. Następnie zakwalifikowani pacjenci objęci są cyklem ćwiczeń ogólnie usprawniających, wraz z masażem. Świadczenia oferowane uczestnikom programu udzielane są przez specjalistów z dużym doświadczeniem.

– „Rehabilitacja medyczna ogólnoustrojowa poprawiająca sprawność manualną i lokomocję”. W ramach tego działania, na które przeznaczono 8 tysięcy złotych, pacjenci zostali objęci cyklem grupowych zadań rehabilitacyjnych, połączonych z terapią zajęciową i muzykoterapią.

– „Terapia neurologopedyczna u osób po przebytych urazach lub schorzeniach neurologicznych”. Na program przeznaczono 5 tysięcy złotych. W ramach tego zadania stymulowana jest aktywność słowna przez ćwiczenia motoryki, artykulacji i kinestezji mowy, stosowana jest terapia psychologiczna wspomagająca usuwanie lęków oraz terapia zajęciowa utrwalająca efekty logoterapii.

Stowarzyszenie „Klub Amazonka”

W ramach terapii (na program przeznaczono 9,5 tysiąca złotych), kobiety po

zabiegu mastektomii uczestniczą w grupowej rehabilitacji, w zabiegach masażu limfatycznego oraz terapii stosowanej w przypadku obrzęku kończyny górnej po stronie amputowanej piersi.

Polski Związek Głuchych

Oddział Małopolski w Krakowie Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu w Tarnowie

– „Rehabilitacja dzieci i młodzieży z wadą słuchu”. Na ten program, z budżetu miasta, przeznaczono 8 tysięcy złotych. Każde dziecko jest objęte kompleksową diagnozą psychologiczną, a część uczest-

niczy w zajęciach terapeutycznych stymulujących rozwój psychomotoryczny.

Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Nieśłyszących w Tarnowie realizuje program pod hasłem „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dorosłych inwalidów słuchu”. Za 5 tysięcy złotych dotacji prowadzi indywidualną rehabilitację przystosowującą dorosłych inwalidów słuchu do życia społecznego i zawodowego.

Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Bądźmy razem”

W ramach programu „Szum – diagnoza i rehabilitacja dzieci i młodzieży z autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi”, na który z budżetu miasta przeznaczono 12 tysięcy złotych, terapię prowadzą wysoko wykwalifikowani specjaliści, terapeuci, logopedzi itd. Ustalane są indywidualne programy edukacyjne dostosowane do poziomu dziecka, zmierzające do poprawy jego funkcjonowania w otaczającej rzeczywistości. Terapia ma na celu poprawę percepcji wzrokowej i słuchowej, poprawę motoryki ciała oraz koordynacji wzrokowo – słuchowej, pobudzenie rozwoju społecznego, rozwoju mowy, funkcji poznawczych oraz samokontroli.

Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tarnowie

„Rehabilitacja i aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym”. Wartość programu wynosi 9 tysięcy złotych i dotyczy kompleksowej, indywidualnej terapii dzieci niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie „To co wspólne”

„Diagnoza i aktywizacja społeczna niepełnosprawnych dzieci, uczniów klas integracyjnych Szkoły Podstawowej nr 9 w Tarnowie pn. „Przekraczamy barierę zmysłów”. Kwota dotacji – 7 tysięcy złotych. Program po raz pierwszy objął niepełnosprawnych uczniów uczęszczających do klas integracyjnych na terenie szkoły, w tym dzieci z ADHD. Działania dotyczą specjalistycznej terapii rehabilitacyjnej, w skład której wchodzi zajęcia ruchowe ogólnie usprawniające z elementami gimnastyki korekcyjnej.

Stowarzyszenie „Kropla”

otrzymało 20 tysięcy złotych z budżetu miasta. Za te pieniądze realizowana jest kampania informacyjno – edukacyjna skierowana do młodzieży szkół średnich oraz mieszkańców miasta. Prowadzone są ponadto badania krwi u osób, które chcą zostać honorowymi dawcami szpiku kostnego.

Polskie Towarzystwo Zwalczenia Chorób Alergicznych Oddział w Krakowie

Dotacja – 5 tysięcy złotych. Program „Prowadzenie działań edukacyjnych dla osób chorych na astmę i choroby alergiczne” ma charakter edukacyjno – rehabilitacyjny obejmujący wykłady i ćwiczenia rehabilitacyjne prowadzone przez lekarzy alergologów, pulmonologów, pielęgniarki i rehabilitantów. W trakcie każdego kursu realizowane są zajęcia warsztatowe związane z tą tematyką.

Fundacja „Kromka chleba” otrzymała dodatkowe środki na prowadzenie noclegowni dla kobiet i mężczyzn. Kwota 5 tys. złotych (wraz z przekazanymi już przez magistrat środkami w wysokości 32 tys. zł) pozwoli na wydłużenie czasu funkcjonowania noclegowni o kolejne dwa miesiące. Na prośbę Fundacji decyzję o uruchomieniu dodatkowych środków z rezerwy na pomoc społeczną podjął prezydent Tarnowa.

Nowa przychodnia – nowe możliwości

Trwa przebudowa i rozbudowa budynku przychodni przy ulicy Mostowej. Inwestycja pozwoli na prowadzenie w subregionie tarnowskim kompleksowej rehabilitacji na wysokim poziomie. W przychodni powstanie m.in. kriokomorze, wykorzystywana podczas leczenia m.in. chorób reumatycznych i neurologicznych, ostrych i zastarzałych urazów oraz sta-

wę i montaż kriokomorzy, przygotowanie gabinetów rehabilitacyjnych wraz z infrastrukturą sanitarno - socjalną dostosowaną w pełni do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz poruszających się na wózkach inwalidzkich, a także wyposażenie przychodni w specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny i medyczny.

Rozbudowa budynku ma na celu zwiększenie powierzchni użytkowej obiektu

na oddziale dziennym polega na kompleksowym leczeniu narządów ruchu pod kątem wskazań ortopedycznych, neurologicznych, reumatologicznych i onkologicznych. Codzienne, systematycznie przeprowadzane zabiegi umożliwią szybszy powrót do zdrowia.

Z kolei krioterapia obejmie świadczenia polegające na pobycie pacjenta w kriokomorze wraz z kinezyterapią po wyjściu z komory. Temperatura w komorach adaptacyjnych wynosi odpowiednio - 35 i -75 stopni C, a w komorze głównej - 125 stopni. Czas pobytu w komorze wynosi od 1,5 do 3 minut, a leczenie obejmuje 10 do 20 zabiegów.

Wskazaniem dla korzystania z kriokomorzy są m.in.: reumatyczne choroby stawów - zwyrodnieniowe i zapalne, przewlekłe bóle, choroby neurologicz-

nów depresyjnych. Planowany termin zakończenia prac to czerwiec przyszłego roku.

Od kwietnia br. trwa przebudowa i rozbudowa budynku przychodni przy ulicy Mostowej 6. Dzięki tej inwestycji możliwe będzie poszerzenie zakresu usług medycznych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem rehabilitacji w kriokomorze ogólnoustrojowej i na oddziale dziennym rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych.

Obecnie prowadzone są roboty ogólnobudowlane, instalacyjne, elektryczne i specjalistyczne. Zaplanowano również połączenie przewiązką istniejącego budynku przychodni z nowym, projektowanym dwukondygnacyjnym obiektem.

Cały projekt obejmuje budowę windy dla osób niepełnosprawnych, dostaw

tów służących rehabilitacji – powierzchnia użytkowa projektowanej i budowanej przychodni wynosi 717,93 m². - Rozbudowa przychodni umożliwi świadczenia oparte na wykorzystaniu nowoczesnych technologii usług rehabilitacyjno – leczniczych, jakich nie realizowano do tej pory ani w Tarnowie, ani w regionie. To z kolei oznacza większą dostępność do nich – mówi Artur Asztabski, dyrektor Zespołu Przychodni Specjalistycznych SP ZOZ w Tarnowie. - Rehabilitacja ogólnoustrojowa, jaka prowadzona będzie

ne, choroby z podwyższonym napięciem mięśniowym, stany depresyjne, leczenie ostrych i zastarzałych urazów oraz rehabilitacja neurologiczna.

Zakończenie prac i oddanie nowych pomieszczeń do użytku zaplanowano na czerwiec przyszłego roku.

Zakończenie prac i oddanie nowych pomieszczeń do użytku zaplanowano na czerwiec przyszłego roku.

Miasto dla Pogotowia Ratunkowego

Decyzją prezydenta Tarnowa samorząd przeznaczył 40 tysięcy złotych na sfinansowanie zakupu transportera pediatrycznego. Ma to związek z uruchomieniem w Tarnowie przez Caritas Diecezji Tarnowskiej „okna życia”, mieszczącego się w Domu Zakonnym przy ul. Mościckiego 34.

Pieniądze są już na koncie pogotowia, zakup planowany na sierpień. 40 tysięcy złotych z budżetu miasta przeznaczono na zakup transportera pediatrycz-

nego. Transporter służyć będzie wszystkim potrzebującym dzieciom, do których wezwane będzie pogotowie, również tym pozostawionym w „oknie życia”, otwartym w marcu przy ulicy Mościckiego 34.

W przypadku pozostawienia dziecka w „oknie życia”, wezwana zostanie karetka pogotowia – celem zbadania dziecka, udzielenia pierwszej pomocy i przetransportowania do szpitala. Sprzęt, na który pieniądze wydane zostaną z funduszy publicz-

nych jest w pełni dostosowany do potrzeb niemowlęcia – wewnątrz wyłożone specjalną pianką absorbującą drgania i uderzenia, chroniąc tym samym pacjenta przed wstrząsami.

W czasie samego transportu dostęp do dziecka jest możliwy za pomocą specjalnych, zakrywanych otworów na dłonie, dzięki czemu niezbędne czynności przy dziecku mogą być wykonane bez konieczności otwierania pokryw i tym samym niepotrzebnego wychłodzenia komory.

Jest dofinansowanie do budowy Parku Wodnego

Inwestycję przy ul. Piłsudskiego wspomoże Małopolski Regionalny Program Operacyjny. Kwota dofinansowania wynosi 5 mln złotych. Prace ruszą najprawdopodobniej jeszcze w wakacje. *Miasto przygotowało znakomity wniosek aplikacyjny, został on oceniony bardzo wysoko. Dokumenty z Tarnowa zostały w Krakowie zauważone, ponieważ jasno z nich wynikało, że budowa Aqua Parku, w sposób istotny, wpłynie na rozwój miasta jako stolicy subregionu – mówi wicemarszałek województwa małopolskiego Roman Ciepela. Umowę w tej sprawie podpisano 22 lipca w Tarnowie.*

W całym kompleksie rekreacyjnym pojawią się też miejsca, które spełniać będą funkcję rehabilitacyjną. To z kolei wpisuje się w rządową strategię o poprawie jakości życia i stwarzania warunków do usprawniania mieszkańców. Będą też świetnym zapleczem dla powstającego przy PWSZ w Tarnowie Instytutu Zdrowia – dodaje wicemarszałek Ciepela.

Całość inwestycji opiewa na kwotę 11 mln złotych. Mowa o budowie nowych obiektów rekreacyjnych przy ul. Piłsudskiego w Tarnowie połączonych z istniejącą tam krytą pływalnią. Budowa Parku Wod-

nego jest jednym z elementów powstającego Ponadregionalnego Centrum Sportowo-Rekreacyjnego. W ramach rozbudowy zaprojektowano dodatkową bryłę budynku mieszczącą zespół rekreacyjno-rozrywkowy. Hala basenowa zostanie powiększona przez wykonanie nowej niecki basenu rekreacyjnego mieszczącego atrakcje: gejzery, sztuczną rzekę, bąbelkową zatokę, sztuczną falę, masaż boczny, masaż karku. W hali basenowej powstaną dwie wanny typu whirlpool, brodzik dla małych dzieci ze zjeżdżalnią prostą i rurową.

Wzrośnie powierzchnia plaży – w części zachodniej przewiduje się miejsce na ustawienie leżaków. W sąsiedztwie nowego basenu rekreacyjnego powstanie zespół SPA, w którym mieścić się będą sauny: fińska, parowa i aromatyczna. Zaprojektowano także hall z basenem i prysznicami schładzającymi oraz sale z leżankami do wypoczynku po zabiegach. Powiększona będzie powierzchnia zespołu szatniowo-sanitarnego i przestrzeni hallu dla osób korzystających z usług kompleksu basenowego, drugie wejście z hallem kasowym oraz dodatkową strefę kontroli wejścia. W pobliżu hallu wejściowego zlokalizowano pomieszczenia administracyjne obiektu oraz salkę konferencyjną.

Zaprojektowano również dźwig osobowy dla niepełnosprawnych. Kondygnacja piwnic zaprojektowana została jako jedna wielka przestrzeń mieszcząca różne funkcje, co pozwala na swobodny wybór formy rozrywki. Mieścić się tu będą restauracja, bar, parkiet taneczny, sala bilsardowa i kręgielnia. Z zespołu gastronomiczno-rozrywkowego będzie możliwość wyjścia na taras zewnętrzny.

22 lipca w Urzędzie Miasta Tarnowa Ryszard Ścigała, prezydent Tarnowa i Roman Ciepela, wicemarszałek województwa małopolskiego podpisali umowę na dofinansowanie budowy parku wodnego. Zakończenie prac zaplanowano na jesień przyszłego roku.

Pieniądze na ratowanie zabytków Tarnowa

Rada Miejska zdecydowała o udzieleniu dotacji celowych na prace konserwatorskie dla kilku zabytkowych obiektów w Tarnowie. Mowa m.in. o przebudowie muru ogrodzenia klasztoru O.O. Bernardynów. Na ten cel z budżetu miasta zostanie przeznaczonych 45 tysięcy złotych. Chodzi o zabezpieczenie, zachowanie oraz utrwalenie substancji zabytku.

Kaplica Rodu Książąt Sanguszków na Starym Cmentarzu w Tarnowie

Dotację w wysokości 25 tysięcy złotych otrzyma właściciel zabytkowej kamienicy przy ulicy Rogoyskiego 28 w Tarnowie. W tym miejscu zaplanowano prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty związane z remontem tego obiektu. Dofinansowanie w identycznej kwocie będzie również przeznaczone na konserwację Kaplicy Rodu Książąt Sanguszków na Starym Cmentarzu w Tarnowie.

Kamienica przy Rynku 22

Zabytkowa kamienica przy ulicy Rogoyskiego 28

Ogrodzenie klasztoru O.O. Bernardynów

100 tysięcy złotych podzielili tarnowscy radni z przeznaczeniem na prace konserwatorskie w czterech zabytkowych obiektach na terenie miasta. Najwyższa kwota – 45 tysięcy złotych - przeznaczona zostanie na przebudowę muru ogrodzenia klasztoru O.O. Bernardynów.

Planowane jest ponadto odnowienie i uzupełnienie tynków oraz okładzin architektonicznych lub ich całkowite odnowienie w zabytkowej kamienicy przy Rynku 22. Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości, która administruje budynkiem, otrzyma z budżetu miasta 5 tysięcy złotych na ten cel.

Nowe miejsce na odpady

Na terenie Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie zakończono budowę nowego, piątego sektora miejskiego składowiska. Zbudowano również wagę samochodową oraz nowoczesną instalację do mycia kół i podwozi samochodów opuszczających składowisko. Koszt budowy sektora z infrastrukturą techniczną o łącznej powierzchni blisko trzech hektarów przekroczył 5,5 miliona złotych, 4,6 miliona złotych uzyskano w formie pożyczki, częściowo umarzalnej, z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W Tarnowie funkcjonuje dwupojemnikowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Mieszkańcy, administratorzy budynków, firmy zbierające odpady są zobowiązani do ich segregowania już w momencie wytwarzania. Osobno należy gromadzić surowce wtórne, a do odrębnego pojemnika składana jest ta część śmieci, która nie może zostać wykorzystana.

W Tarnowie funkcjonuje również kilka uzupełniających systemów zbierania wysegregowanych odpadów. Dotyczy to m.in. baterii, nieprzydatnych leków, odpadów zielonych, wielkogabarytowych, budowlanych. W pojemnikach rozmieszczonych w kilkudziesięciu punktach miasta

możemy segregować plastik, makulaturę, szkło białe i kolorowe metale.

Balast, czyli ta część odpadów, która podlega składowaniu, jest odwożony na miejskie składowisko odpadów. Trzy sektory składowiska są już zrehabilitowane i zagospodarowane zielenią. Czwarty sektor w bieżącym roku zostanie zapełniony. W czerwcu na terenie Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych przy ulicy Cmentarnej, zakończono budowę piątego sektora składowiska wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną. Umowę, której wartość wyniosła ponad 5,6 mln złotych, podpisano we wrześniu ubiegłego roku.

Na finansowanie tego zadania Gmina Miasta Tarnowa uzyskała pożyczkę od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie w wysokości ponad 4,6 mln zł. Po spełnieniu warunków zapisanych w umowie znaczna część tej kwoty zostanie umorzona.

Po przekazaniu odpadów samochody są dezynfekowane

W ramach zrealizowanej inwestycji wykonano m. in.: sektor o powierzchni 2,7 ha, odgazowanie sektora umożliwiające wykorzystanie biogazu do produkcji energii elektrycznej, wagę samochodową oraz nowoczesną instalację do mycia kół i podwozi samochodów opuszczających składowisko, wiatę na sprzęt oraz kontenery socjalne dla obsługi składowiska, ogrodzenie, drogi dojazdowe i technologiczne oraz oświetlenie i odwodnienie terenu.

Pojemność nowo wybudowanego sektora to ponad 300 tys. m³, co przy ilości odpadów podobnej do obecnie przywożonej na to składowisko - około 50 tys. mg rocznie - umożliwi jego eksploatację przez sześć lat.

Tarnów walczy z barszczem

Barszcz Sosnowskiego pojawił się w Tarnowie. Skupiska kilkuset egzemplarzy tej rośliny zlokalizowano przy ulicy Cmentarnej, w rejonie byłej giełdy warzywnej. Mieszkańcy Tarnowa, którzy zauważą na swojej działce barszcz Sosnowskiego, powinni w sposób bardzo ostrożny go usunąć, a najlepiej wynająć do tego specjalistyczną firmę lub skontaktować się z Wydziałem Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Tarnowa.

Barszcz Sosnowskiego trafił do Polski jako dar radzieckich uczonych. W latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku zaczęto go uprawiać jako roślinę paszową. Hodowla szyb-

ko wymknęła się spod kontroli i roślina rozprzestrzeniła się samorzutnie m.in. na Podhalu i w Pieninach. Pozostaje na jednym stanowisku przez wiele lat. Osiąga 3-4 m wysokości.

Rośliny były wyższe od ciągnika

Barszcz Sosnowskiego okazał się rośliną szkodliwą dla zdrowia ludzi oraz zwierząt, u których jest przyczyną podrażnienia przewodu pokarmowego, biegunki, nudności, krwotoków wewnętrznych. U ludzi powoduje zapalenie skóry, powstawanie pęcherzy, zapalenie spojówek.

Niestety, ta niebezpieczna roślina pojawiła się również w Tarnowie. Zaraz po otrzymaniu takiej informacji przystąpiono do jego zwalczania. Na przełomie czerwca i lipca rozpoczęto usuwanie barszczu w rejonie giełdy warzywnej. Po zebraniu skoszonych łodyg i liści zostają one spalone, a wypuszczone nowe pędy będą zniszczone środkiem chemicznym.

U rząd Miasta Tarnowa kontynuuje akcję pomocy mieszkańcom Tarnowa w bezpiecznym pozbyciu się odpadów zawierających azbest. Pomoc samorządu obejmuje ich usunięcie z posesji, przewiezienie na składowisko i unieszkodliwienie. Do dziś usunięto z terenu Tarnowa 571,38 ton odpadów azbestowych.

Wyroby zawierające azbest do niedawna były powszechnie stosowane, zwłaszcza w budownictwie i transporcie, m. in. jako pokrycia dachowe, płytki podłogowe, płyty izolacyjne i ognioodporne, okładziny hamulcowe, czy uszczelki.

Gdy okazało się, że azbest może szkodliwie oddziaływać na zdrowie ludzi, zaczęto ograniczać produkcję elementów azbestowych oraz zastanawiać się, czy to co zostało już zastosowane nie będzie stanowić zagrożenia dla otoczenia. Azbest wprowadzony do środowiska bardzo trudno podlega rozkładowi i przez długi czas utrzymuje swoją strukturę. Azbest jest „wszechobecny” w środowisku, zawieszona drobnych włókien azbestu może być przemieszczana w atmosferze na tysiące kilometrów, jednak jego naturalne stężenie jest bardzo niskie i nie oddziałuje na organizmy żywe.

Co zrobić z

Azbest zastalony np. w płytach cementowo – azbestowych („eternicie”), rurach lub innych wyrobach, nie stanowi zagrożenia dla otoczenia. Negatywne oddziaływanie rozpoczyna się w momencie uszkodzenia elementów azbestowych, np. rozkruszenia przy niefachowym demontażu lub w wyniku długotrwałego oddziaływania czynników atmosferycznych, i narażenia ludzi na oddychanie powietrzem zawierającym dużą ilość włókien azbestowych. Zagrożenie stanowią również niezagospodarowane, „dzikie” wysypiska odpadów azbestowych.

Zamontowane już elementy, np. pokrycia dachowe, zawierające azbest nie muszą być niebezpieczne – jeżeli nie są uszkodzone. Można je zakonserwować poprzez pomalowanie odpowiednimi farbami, przez co ograniczy się ewentualne oddziaływanie na otoczenie. Zgodnie z krajowym programem usuwania azbestu do 2032 r. użytkownicy nieruchomości muszą pozbyć się wszystkich odpadów azbestowych.

Odpady azbestowe spotykane były nawet w lesie

W tym roku Urząd Miasta kontynuuje akcję pomocy mieszkańcom Tarno-

Zamień piec na ekolo

Już pięćdziesięciu mieszkańców Tarnowa zwróciło się w tym roku do Urzędu Miasta o dofinansowanie zmiany sposobu ogrzewania, zamierzając zlikwidować 76 pieców kaflowych i 13 pieców centralnego ogrzewania opalanych węglem, przyczyniając się tym samym do ograniczania niskiej emisji.

Likwidując paleniska węglowe i zastępując je proekologicznymi źródłami energii cieplnej można uzyskać dofinansowanie z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Prezydent Tarnowa ustalił zasady dofinansowania zmiany systemu ogrzewania w ramach programu likwidacji „niskiej emi-

sjii” w Tarnowie. Akcja obejmuje wyłącznie pomieszczenia mieszkalne. Kwotę dofinansowania określa się na podstawie liczby zlikwidowanych palenisk lub, w przypadku likwidacji kotła centralnego ogrzewania, na podstawie liczby kilowatów (kW) zainstalowanej mocy nowego źródła. Przyjęto następujące jednostkowe kwoty dofinansowania:

- 500,00 zł za jedno całkowicie i trwale wyłączone palenisko węglowe,
- 80,00 zł za każdy kilowat zainstalowanej mocy nowego źródła, w związku z całkowitym i trwałym wyłączeniem kotła centralnego ogrzewania. Z możliwości zmiany systemu ogrzewania skorzystało już w tym roku w Tarnowie pięćdziesiąt osób. Warunkiem uzyskania dofinansowania jest załączenie do wniosku kopii dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu (budynku), bądź zgody właściciela obiektu na realizację przedsięwzięcia, oraz zawarcie umowy dofinansowania z Gminą Miasta Tarnowa. Później należy przedstawić kopię faktury VAT (lub rachunku) za

Dymu nad Starówką jest coraz mniej

azbestem?

wa w bezpiecznym pozbyciu się odpadów zawierających azbest. Pomoc Miasta

obejmuje usunięcie z posesji odpadów azbestowych, przewiezienie ich na składowisko i unieszkodliwienie. Do dziś usunięto z terenu Tarnowa 571,38 ton odpadów azbestowych. Są one deponowane na składowisku odpadów azbestowych w zabezpieczeniu foliowym pod warstwą nadkładu gruntu. W referacie Ochrony Środowiska UMT prowadzona jest ewidencja obiektów zawierających elementy azbestowe, a właściciele posesji zgłoszonych do rejestru otrzymują systematycznie informacje o aktualnej pomocy w usuwaniu azbestu. Miasto współpracuje też z Urzędem Marszałkowskim, korzystając z wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest, wprowadzając do ewidencji informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

Szczegółowe informacje o akcji można uzyskać w Urzędzie Miasta Tarnowa oraz pod numerem telefonu 014 688 28 67.

Akcja Q-Pa, czyli miasto bez psich odchodów

Działanie pod takim hasłem, pracownicy Urzędu Miasta Tarnowa, przeprowadzili w pobliżu Mariensztatu przy ul. Waryńskiego oraz przy ul. Wąskiej i Bimie. Spacerującym po mieście opiekunom zwierząt domowych, wręczano bezpłatne pakiety sanitarne, pomocne przy sprzątnięciu po swoich pupilach.

Ponadto kilka miejsc w centrum miasta zostało oznakowanych specjalnymi tabliczkami z logo akcji. Mają one przypominać o obowiązku usuwania nieczystości po czworonogach. W sumie tabliczek jest sto i będą one sukcesywnie umieszczane w odpowiednich miejscach.

Wraz z pakietem sanitarnym mieszkańcy otrzymywali również ekologiczne torby wielokrotnego użytku. Urząd Miasta zamierza przy okazji namawiać do korzystania z nich podczas robienia zakupów.

Wszystkie trzy inicjatywy mają cel ekologiczny. W przypadku dwóch pierwszych chodzi o generowanie pozytywnych zachowań mieszkańców Tarnowa, którzy zbierając nieczystości pozostawione przez własne psy na terenach publicznych, polepszają wizerunek naszego miasta – mówi Marek Kaczanowski, dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Tarnowa.

Do naszego miesięcznika dołączamy pakiet WC – pies. Wykorzystaj dla swego pupila lub przekaz posiadaczowi psa albo kota.

ogiczny

zainstalowanie lub zakup elementów nowego systemu ogrzewania oraz informacji o mocy w kW nowego źródła, udzielonej przez przedsiębiorcę, który dokonał zmiany systemu ogrzewania (w przypadku likwidacji kotła c.o.).

Wnioski podlegają weryfikacji – sprawdzeniu zgodności z regulaminem, przeprowadza się wizje lokalne przed likwidacją i po zburzeniu paleniska, dokumentując stan w protokole oraz fotograficznie.

Informacje na temat możliwości uzyskania dofinansowania w związku z planowaną zmianą sposobu ogrzewania domów i mieszkań publikowane są w lokalnych mediach. Regulamin oraz formularz wniosku są dostępne na stronie www.tarnow.pl.

Od początku trwania programu z dofinansowania skorzystało 190 tarnowian, zlikwidowano 363 piece kaflowe oraz 27 pieców centralnego ogrzewania opalanych węglem. Wyplacono łącznie 236 423 złotych. Zdecydowana większość zgłaszających zmieniła ogrzewanie węglowe na gazowe, a ponadto były przypadki pod-

łączania do miejskiej sieci ciepłowniczej MPEC oraz zastosowania ogrzewania elektrycznego.

Wnioski o dofinansowanie przyjmowane są na bieżąco w Biurze Obsługi Mieszkańców Urzędu Miasta Tarnowa, przy ulicy Nowej 4 lub w Referacie Ochrony Środowiska Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Tarnowa, przy Goldhammera 3. Dodatkowo informacje można uzyskać pod nr tel. 014 68 82 865.

Piece kaflowe odchodzą do lamusa

Zielone perły Tarnowa (II)

Las Lipie

Przy wejściu do lasu wita nas okazały dąb – pomnik przyrody

Las Lipie jest jednym z największych kompleksów leśnych w Tarnowie, jego powierzchnia wynosi 21,81 ha. Uroczysko Lipie położone jest w północno-wschodniej części Tarnowa i ma kształt rozciągniętego z zachodu na wschód prostokąta o przybliżonych wymiarach 1000 na 200 m. Las otacza malownicza mozaika zagajników i pól uprawnych.

Lasek Lipie, mimo często używanej zdrobnionej nazwy, jest jednym z największych kompleksów leśnych w Tarnowie. Jego powierzchnia wynosi 21,81 ha. Dla porównania las na Górze Św. Marcina - 38,56 ha, las Soślina - 21,25 ha, a rezerwat Debrza 9,5 ha.

Lipie jest przyczółkiem, z którego na nieuprawiane już od dłuższego czasu pola, powoli wkracza roślinność drzewiasta i w konsekwencji zmierza do zarośnięcia terenu lasem. Ciągące się w kierunku północnym i wschodnim zagajniki stanowią korytarze ekologiczne łączące Lipie z sąsiednim kompleksem leśnym - strefą zieleni wysokiej przy ulicy Cmentarnej. Ze względu na bliskość terenów zurbanizowanych i stosunkowo małą powierzchnię Lipie nie jest zasiedlane przez duże zwierzęta, ale mozaikowy układ lasów, zagajników i pól jest idealnym siedliskiem bytowania drobniejszej zwierzyny - dzików, saren, zajęcy, czy dużej liczby gatunków ptaków.

Odwadniające lasek potoki i rowy toczą swe wody w kierunku wschodnim do potoku Małochlebówka, która wpada do Wątku. Pod względem geologicznym teren ten znajduje się na południowym skraju Zapadlika Przedkarpackiego, czyli rowu przedgórskiego powstałego na przedpolu nasuwających się od południa Karpat. Ten „rów” wypełniony jest znacznej miąższości morskimi osadami mioceniowymi – iłami krakowieckimi. Wierzchnie warstwy stanowią utwory polo-

dowcowe - gliny, piaski i żwiry. Lodowiec zwałok tu z północnej Europy również większe okruchy skalne. To właśnie na polach w regionie Lipia znaleziono ogromne głazy narzutowe „Trojaczki”, a na miedzach i polnych drogach znaleźć można mnóstwo drobniejszych głazów granitowych, wyoranych przez rolników z pól. Pozostałością lodowca są też piaszczyste wzniesienia i wały morenowe oraz zapadlika, w których po wyschnięciu jezior pozostały podmokłe łąki i torfowiska. Miąższość osadów czwartorzędowych w tym rejonie wynosi od kilku do kilkunastu metrów. Na takich osadach wykształciły się przeważnie gleby brunatne.

Takie podłoże dało podstawę do powstania żyznego siedliska leśnego, w którym dominujący udział w drzewostanie mają drzewa liściaste. W składzie gatunkowym przeważa dąb szypułkowy i brzoza, miejsca podmokłe porastają olchy i jesiony, a domieszkę stanowią osika, sosna i grab. Warstwa krzewów jest bogata lecz nie osiąga dużego zwarcia z powodu cienistości lasu. Dość często spotykany jest bluszcz, pokrywający glebę lub wspinający się po

pnich drzew. Uwagę zwraca bardzo wyrównany wiek i wymiary drzew. Wynika to z historii lasu, który podczas II wojny został wycięty w pień, a następnie odnowiony. Z pierwotnego drzewostanu pozostał jedynie dąb rosnący w południowo-zachodnim narożu lasu, będący obecnie pomnikiem przyrody. Można się domyślać, że pozostawiono go w celu zastabilizowania granicy lub z powodu kiepskiej jakości drewna, gdyż drzewo to ma krótki pień przechodzący w wiele cieńszych i krzywych konarów.

Wielowiekowy wpływ człowieka na szatę leśną spowodował nie tylko zmniejszenie powierzchni leśnej, ale też daleko idące zmiany w składzie gatunkowym. W składzie gatunkowym Lipia do pełnej zgodności z siedliskiem konieczny jest większy udział jesionu i buka.

Do 1945 roku Lipie było własnością księżęcej rodziny Sanguszków, po czym na mocy dekretu PKWN zostało przejęte na własność Skarbu Państwa. Obecnie stanowi oddział Leśnictwa Skrzyszów w Nadleśnictwie Gromnik. Zgodnie z przepisami ustawy o lasach Lipie uznane jest za las ochronny z uwagi na położenie w granicach administracyjnych miasta liczącego ponad 50 tysięcy mieszkańców.

Z uwagi na malowniczy krajobraz oraz bliskość dużych osiedli mieszkaniowych, Lipie jest ulubionym miejscem rekreacyjnym tarnowian. Stąd roztacza się ładny widok na miasto, położoną na południowym horyzoncie Górę Św. Marcina, a przy dobrej pogodzie na oddalone o 100 km Tatrę. Tędy poprowadzono czerwony szlak rowerowy do Woli Rzędzińskiej oraz turystyczny szlak pieszy, okrążający Tarnów. W Lipiu, zwanym przez kolarzy górskich „parkiem rowerowym”, odbywa się corocznie pierwszy wyścig z cyklu Puchar Tarnowa MTB. Natomiast dla amatorów narciarstwa biegowego organizowany jest tutaj zimą „Bieg Tarnowian”.

Na leśnych ścieżkach ścigają się miłośnicy dwóch kółek

Rocznica powrotu Generała

Budapesztu, gdzie 27 czerwca wystawiona została na widok publiczny w Muzeum Narodowym. 29 czerwca wagon z prochami generała Bema przejechał granice Polski. Trumnę na kilkanaście godzin wystawiono na dziedzińcu zamku na Wawelu, zaciągnięto wartę honorową.

Następnego dnia

Po wernisażu odbyła się uroczystość pod pomnikiem generała przy ul. Wawłowej, a następnie przemarsz do Parku Strzeleckiego, gdzie złożono kwiaty przed mauzoleum. W uroczystościach uczestniczyli m.in. **Robert Kiss**, ambasador Republiki Węgier w Polsce, **Roman Ciepiela**, wicemarszałek województwa małopolskiego, członkowie Tarnowskiego Towarzystwa Przyjaciół Węgier, harcerze, uczniowie XVI LO w Tarnowie, wypoczywające w Tarnowie dzieci z Ukrainy, a także członkowie zespołu Ordogborda z Siedmiogrodu.

Rok 2009 obchodzony jest w Tarnowie jako „Rok generała Józefa Bema”. Bohater Polski i Węgier urodził się w Tarnowie przed 215 laty, świętujemy również 160 rocznicę zwycięstwa w bitwie pod Sybinem, a 30 czerwca minęła 80 rocznica sprowadzenia prochów generała do Tarnowa i złożenia w mauzoleum w Parku Strzeleckim. Uroczystości rocznicowe odbyły się 1 lipca z udziałem m.in. ambasadora Węgier w Polsce **Roberta Kiss'a**.

30 czerwca minęła 80. rocznica sprowadzenia do Tarnowa prochów generała **Józefa Bema**. Zabiegi o powrót szczątków

pociąg z trumną Bema wjechał na tarnowski dworzec. Był to wielki dzień nie tylko dla Tarnowa, ale i całej Polski. Transmisję z uroczystości ponownego pochówku generała emitowało Polskie Radio w programie ogólnopolskim.

80 lat od tamtych wydarzeń uczczono w Tarnowie pamięć Józefa Bema. 30 czerwca kwiaty pod mauzoleum

złożyli tarnowscy harcerze i węgierscy skauci. Następnego dnia - 1 lipca – uroczystość rozpoczęła się spacerem „Szlakiem Józefa Bema” - od Bramy Seklerskiej poprzez Plac Bema do Placu Rybnego, gdzie ustawiona jest replika „Panoramy Siedmiogrodzkiej”. O 15.30 otwarto w Muzeum Okrę-

W ramach „Roku Bemowskiego” zaplanowano jeszcze kilka wydarzeń. 18 lipca wyruszyła z Tarnowa grupa członków Tarnowskiej Konfederacji Motocyklistów „Wataha”. Motocykliści odwiedzą m.in. Węgry i Siedmiogród, obecni będą w miejscach związanych z życiem i działalnością Józefa Bema. Członkowie „Watahy” powrócą do Tarnowa wspólnie z węgierskimi kolegami, by razem uczestniczyć w III Międzynarodowym Zlocie Motocykli „Szlakami Niepodległości” 1 i 2 sierpnia w Tarnowie. Tegoroczny zlot upamiętniać ma właśnie 80 rocznicę sprowadzenia do Tarnowa prochów generała Józefa Bema.

ków generała do rodzinnego miasta trwały kilka lat, już w roku 1926 ówczesny burmistrz Tarnowa **Julian Kryplewski** wnioskuje do władz państwowych o złożenie prochów generała właśnie w rodzinnym mieście. W Tarnowie zawiązał się „Lokalny Komitet Sprowadzenia Zwołów Gen. J. Bema”, a już w roku 1928 podjęto decyzję o budowie mauzoleum w Parku Strzeleckim.

20 czerwca 1929 roku dokonano w Aleppo ekshumacji zwłok, w pierwszym etapie podróży trumnę przewieziono do

gowym okolicznością wystawę „Powrót generała Bema”, podczas której prezydent **Ryszard Ścigała** przekazał w depozyt zakupiony przez miasto litografowany, sześciopostaciowy portret przedstawicieli Wiosny Ludów na Węgrzech, dzieło **Alexandre Collett'a**.

Turysto poznaj swoje prawa (II)

Marzenia o niezapomnianym urlopie, bądź też wakacje w egzotycznym i pięknym miejscu w rzeczywistości mogą zamienić się koszmar. Kamienista plaża, gnijący i śmierdzący basen, ohydne pokoje lub inne „atrakcje” mogą spotkać każdego z nas. Niestety, mimo ochrony przewidzianej prawem, zawieranie umów i korzystanie z ofert turystycznych przypomina kupowanie „kota w worku”, gdyż płacimy za usługę z góry, a dopiero na miejscu okazuje się co tak naprawdę kupiliśmy.

Mając na uwadze dysproporcję jaka istnieje pomiędzy stronami umowy turystycznej ustawodawca określił, jakie szczególne obowiązki spoczywają na organizatorze turystyki - czego robić mu nie wolno, o czym konsument powinien być poinformowany i jakie przysługują mu uprawnienia. Zasady te zostały określone w ustawie o usługach turystycznych.

Odpowiedzialność organizatora

Organizator odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych. Wyjątek od tej zasady zachodzi wówczas, gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie działaniem lub zaniechaniem klienta, działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo siłą wyższą. Wyłączenie odpowiedzialności nie zwalnia jednak od obowiązku udzielenia w czasie trwania imprezy turystycznej pomocy poszkodowanemu klientowi.

Organizator jest obowiązany informować o szczególnych zagrożeniach życia i zdrowia na odwiedzanych obszarach oraz o możliwości ubezpieczenia z tym związanego. Dotyczy to także zagrożeń powstałych po zawarciu umowy. Informacje powinny być podane na piśmie, a ich udzielenie nie zwalnia organizatora od obowiązku opieki nad turystami.

Jeżeli organizator odwołuje imprezę z przyczyn niezależnych od klienta, klient ma prawo uczestniczyć w imprezie zastępczej o tym samym lub wyższym standardzie, chyba że zgodzi się na imprezę o niższym standardzie za zwrotem różnicy w cenie. Może też żądać natychmiastowego zwrotu wszystkich wniesionych świadczeń. W takich wypadkach można docho-

dzić odszkodowania za niewykonanie umowy, chyba że odwołanie imprezy turystycznej nastąpiło z powodu działania siły wyższej lub zgłoszenia się mniejszej liczby uczestników niż liczba minimalna określona w umowie, a organizator powiadomił o tym klienta na piśmie w uzgodnionym terminie. Konsumenti biur podróży mogą dochodzić obok odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązania także zadośćuczynienia za zmarnowany urlop.

Umowa musi określać sposób oraz termin zgłaszania reklamacji, a pilot wycieczki ma obowiązek potwierdzić jej przyjęcie. Jeżeli jej nie załatwi, musi przekazać organizatorowi, a ten powinien pisemnie ustosunkować się do reklamacji w terminie

30 dni od dnia zakończenia imprezy lub od jej złożenia - brak odpowiedzi w terminie powoduje uznanie reklamacji za uzasadnioną. Termin należy liczyć od następnego dnia po otrzymaniu reklamacji przez organizatora zakończeniu imprezy.

Nie złożenie reklamacji w wyznaczonym przez biuro terminie nie pozbawia konsumenta możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej. Termin przedawnienia roszczeń z tytułu umowy o świadczenie usług turystycznych wynosi 10 lat.

Ubezpieczenie

Przed wyjazdem do państwa UE należy wyrobić europejską kartę ubezpieczenia zdrowotnego. Gwarantuje ona taki sam dostęp do świadczeń zdrowotnych, jaki mają obywatele odwiedzanego kraju. Kartę otrzymamy na pisemny wniosek złożony w oddziale Narodowego Funduszu Zdrowia. Do wniosku dołączamy dowód ubezpieczenia zdrowotnego.

Posiadanie EUKZ nie zapewnia leczenia bezpłatnego w prywatnych przychodniach i szpitalach. Warto wtedy mieć wykupioną komercyjną polisę ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków.

Nadto organizatorzy imprez turystycznych za granicą mają obowiązek zawarcia na rzecz uczestników umów ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.

Powrót do kraju

Jeżeli podczas pobytu w obcym państwie ktoś znalazł się w trudnej sytuacji warto zwrócić się do konsula. Ten powinien udzielić pomocy, ale najpierw sprawdzi, czy już wcześniej takiej udzielono i czy została ona wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Warto zatem dla własnej ochrony mieć adresy ambasad czy też konsulatów znajdujących się nie tylko na terenie kraju docelowego lecz także na terenie krajów ościennych. Na terytorium państw trzecich, gdzie Polska nie ma swojego przedstawicielstwa mamy prawo do opieki konsularnej ze strony przedstawicielstw innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Dochodzenie roszczeń a Karta Frankfurcka

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości konsument może dochodzić odpowiedzialności z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania. Obowiązujące przepisy nie określają precyzyjnie wysokości odszkodowania. Przy określeniu wielkości roszczenia konsument może skorzystać z tzw. Karty Frankfurckiej, określającej wysokość odszkodowania. W dokumencie określono procentowe obniżenie ceny za wyszczególnione nieprawidłowości, a stopa procentowa jest zasadniczo obliczana od łącznej ceny wycieczki.

W razie wystąpienia większej liczby wad stopy procentowe są z reguły dodawane. Niestety, zdarza się, że biura podróży mające siedzibę w Niemczech i tam stosujące Kartę Frankfurcką nie wyrażają zgody na posiłkowanie się nią w stosunku do umów zawieranych na terytorium Polski.

*Krzysztof Podgórski
Miejski Rzecznik Konsumentów*

Informacje i porady w sprawach turystycznych można uzyskać w:

1. Polska Izba Turystyki Oddział Małopolski w Krakowie, ul. Szpitalna 24, 31-024 Kraków, tel. 0-12 429 60 60
2. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Departament Promocji i Turystyki, Kraków 30-017, ul. Wrocławska 53, tel. (12) 379 60 00
3. Miejski Rzecznik Konsumentów w Tarnowie, ul. Gol-dammera 3, 33-100 Tarnów, tel. (14) 6882850/851

Odkrywanie Tarnowa

Tarnowskie Centrum Informacji pracuje przez cały rok, najintensywniej jednak w okresie wakacji. To czas, kiedy do miasta przyjeżdża sporo turystów zarówno z kraju jak i zagranicy.

Tarnów jest wśród przyjeżdżających tutaj gości zwykle traktowany jako miejsce popularnej, zwłaszcza wśród turystów zagranicznych, turystyki miejskiej jednodniowej z Krakowa. Dlatego właśnie miasto reklamuje się w niektórych miejscach w Krakowie, m.in. w materiałach promocyjnych umieszczanych w magazynach „Kraków in your pocket”, „The Visitor Małopolska”, w szynobusie Kraków - Balice (reklama na telebimie), na rozkładach jazdy pociągów Kraków - Balice i Kraków - Tarnów. Materiały Tarnowskiego Centrum Informacji są również dostępne w punktach Informacji Turystycznej w Krakowie.

W samym Tarnowie zaś dodatkowo przez całe wakacje czynny jest punkt informacji turystycznej w budce przy dworcach PKP i PKS (codziennie od 9 do 17).

Samo TCI natomiast czynne jest dłużej niż zwykle (do końca września w godzinach 8 - 20, a w soboty i niedziele od 9 do 17). W placówce przy Rynku 7 można nabyć pamiątki, publikacje, widokówki; działa wypożyczalnia rowerów oraz audio przewodników MP3. Do nowych publikacji pro-

mocyjnych należy zaliczyć folder „Tarnów i region” - w wersji polskiej, angielskiej, niemieckiej, ukraińskiej, francuskiej i włoskiej.

Uzupełnieniem folderu są ulotki tematyczne oraz wydawnictwa „Tarnów w 300 minut” (wersje: polska, angielska, nie-

miecka, francuska, węgierska, włoska), „Tarnów w 3 dni” (wersje: polska, angielska, niemiecka, francuska, węgierska, włoska), „Tarnów dla najmłodszych” (wersje: polska, angielska, niemiecka, węgierska), „Tarnów dla aktywnych” (wersje: polska, angielska, niemiecka, węgierska), „Konferencje w Tarnowie” - materiał dla firm zajmujących się organizowaniem szkoleń i konferencji.

Dla najbardziej aktywnych TCI przygotowało zaktualizowany plan miasta Tarnowa. Dzięki wieloletniej współpracy z wydawnictwem kartograficznym „Demart” plan jest dwustronny: na jednej stronie

jest plan starówki autorstwa Jacka Adamczyka, a na drugiej dane teleadresowe obiektów noclegowych i atrakcji (muzea, galerie, kina). Wydano również serię ośmiu pocztówek „Tarnów”.

Do końca września w każdy czwartek, piątek i sobotę otwarte będą kościołki drewniane w ramach Otwartego Szlaku Architektury Drewnianej. W Tarnowie są to: kościół Matki Bożej Szkaplerznej „Na Burku”, kościół Trójcy Przenajświętszej „Na Terlikówce” oraz kościół św. Marcina Biskupa w Zawadzie, na Górze Świętego Marcina. W regionie tarnowskim zwiedzać można osiem kolejnych obiektów: kościół św. Ducha w Charonowie, kościół św. Urszuli z Towarzyszkami w Gosprzydowej, kościół Nawiedzenia NMP w Iwkowej, kościół św. Leonarda w Lipnicy Murowanej, kościół Narodzenia NMP w Rajbrocie, kościół św. Stanisława Biskupa w Skrzyszowie, kościół Wszystkich Świętych w Sobolowie, kościół św. Mikołaja Biskupa w Tymowej.

Obiekty te otwarte są w czwartki (12.00 - 16.00), piątki (12.00 - 16.00) oraz soboty (10.00 - 14.00).

Ponadto zorganizowane zostaną w mieście i regionie trzy koncerty w obiektach sakralnych: pierwszy w Tarnowie, na „Terlikówce” - 25 lipca oraz dwa w Lipnicy Murowanej (6 i 8 sierpnia).

Głosujmy na Tarnów - dwa plebiscyty!

Na początku wakacji rozpoczęły się dwie zabawy dla mieszkańców i turystów przebywających w Małopolsce: „Perły w koronie Małopolski” oraz „Wielkie Odkrywanie Małopolski”. Obydwa plebiscyty trwają do końca sierpnia.

„Perła w koronie Małopolski” oraz „Wielkie Odkrywanie Małopolski” to dwa wakacyjne plebiscyty dla turystów i mieszkańców Małopolski, w których można głosować na atrakcje turystyczne i wydarzenia kulturalne w regionie. Uczestnicy obydwu plebiscytów uczestniczyć będą w losowaniu atrakcyjnych nagród. Jak oddać głos? W plebiscycie „Wielkiego Odkrywania Małopolski” są dwie możliwości - codzienne wycinanie kuponów w „Gazecie Krakowskiej” lub głosowanie elektroniczne na stronie internetowej. Aby wziąć udział w podwójnym losowaniu nagród (w Tarnowie i w Kra-

gowie) należy z „Gazety Krakowskiej” wyciąć kupon i wrzucić do specjalnej urny, która znajduje się w informacji turystycznej w Tarnowie na Rynku 7. Organizator zbiórki kuponów w Tarnowie - Tarnowskie Centrum Informacji - pod koniec sierpnia wylosuje dla uczestników zabawy nagrody, a kupony przekaże do redakcji GK w Krakowie. Każdy, kto przyniesie jednorazowo co najmniej 15 kuponów wypełnionych wg wskazówek TCI, otrzyma drobny upominek. Można również głosować elektronicznie,

jednak bez prawa do wzięcia udziału w losowaniu nagród, na stronie internetowej: http://www.tarnow.naszemiasto.pl/inne/specjalna_artykul/660296.html lub bezpośrednio mailem na adres: plebiscyt@gk.pl Głosować można tylko raz dziennie. Zarówno kupony elektroniczne jak i papierowe dostępne są do 31 sierpnia. W plebiscycie „Perły w koronie Małopolski” należy wejść na stronę: http://malopolska.naszemiasto.pl/inne/specjalna_galeria/5910_6755.html, znaleźć na liście: „Renesansowa starówka w Tarnowie” lub „Bazylika katedralna w Tarnowie - kliknąć „GŁOSUJ”. Można oddać głos zarówno na starówkę jak i na katedrę. Po kliknięciu w nowym oknie pojawi się kod, który należy wpisać w puste pole a następnie kliknąć „DALEJ”. Głosować można codziennie do końca sierpnia. Na zwycięzców czekają certyfikaty, a na wszystkich głosujących atrakcyjne nagrody.

Polacy w głównych rolach

Przemysław Pawlicki mistrzem Europy

Na torze w Tarnowie-Mościcach rozegrano najważniejszą tegoroczną imprezę żużlową. Przemysław Pawlicki, żużlowiec Unii Leszno wywalczył tytuł Indywidualnego Mistrza Europy Juniorów. Zwycięzca turnieju zdobył w pięciu startach 14 punktów. Na drugim miejscu uplasował się kolejny Polak – Maciej Janowski, trzeci był Słowak Martin Vaculik. Głównymi sponsorami mistrzostw byli: Urząd Miasta Tarnowa i Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

11 lipca w Tarnowie rozegrano finałowy turniej Indywidualnych Mistrzostw Europy Juniorów na żużlu. To najważniejsz-

Indywidualne Mistrzostwa Europy Juniorów
Przemysław Pawlicki (Polska) 14 pkt (3,2,3,3,3)
Maciej Janowski (Polska) 13 + 3 pkt (2,2,3,3,3)
Martin Vaculik (Słowacja) 13 + 2 pkt (3,3,3,2,2)
Artem Laguta (Rosja) 13 + 1 pkt (3,3,2,2,3)
Patryk Dudek (Polska) 10 pkt (2,1,3,3,1)
Sławomir Musielak (Polska) 9 pkt (3,3,1,0,2)
Dennis Andersson (Szwecja) 7 pkt (w, 3,2,1,2)
Linus Sundstroem (Szwecja) 7 pkt (2,0,0,3,2)
Dawid Lampart (Polska) 7 pkt (2,2,1,2,0)
Jevgenijs Karavackis (Łotwa) 6 pkt (1,0,0,2,3)
Michael Hadek (Czechy) 5 pkt (0,2,2,0,1)
Kalle Katajisto (Finlandia) 5 pkt (1,0,2,1,1)
Aleksander Conda (Słowenia) 5 pkt (1,1,1,1,1)
Kim Nilsson (Szwecja) 3 pkt (1,1,0,1,0)
Rene Bach (Dania) 2 pkt (0,1,1,0, ns)
Michal Dudek (Czech) 0 pkt (0,0,0,0,0)
Rene Deddens (Niemcy) 0 pkt.(0)

szy turniej rozegrany w tym roku na tarnowskim torze. Startowało 16 najlepszych zawodników do lat 19. Do faworytów zawodów należeli Polacy, przede wszystkim Przemysław Pawlicki (Unia Leszno) i Maciej Janowski (Atlas Wrocław). Zawody zakończyły się zgodnie z przewidywaniami kibiców i komentatorów, mistrzem Europy został Pawlicki, na drugim stopniu podium stanął Janowski. Zwycięzca turnieju wywalczył w pięciu startach 14 punktów – raz tylko zajmując drugie miejsce za Słowakiem Martinem Vaculikiem. Słowacki żużlowiec i Rosjanin Artem Laguta do końca walczyli o miejsca na podium – podział medali rozstrzygnął się dopiero w dodatkowym

wyścigu, w którym Maciej Janowski pokonał obydwu rywali. Brązowy medal wywalczył ostatecznie Słowak, Rosjanin zakończył zawody na czwartym miejscu. Pozostali Polacy również zakończyli turniej w Tarnowie na czołowych pozycjach – Patryk Dudek był piąty, Sławomir Musielak – szósty, a Dawid Lampart dziewiąty.

Do Tarnowa nie dotarł jeden z awizowanych uczestników – Anton Rosen ze Szwecji. W jego miejsce na torze pojawił się Fin Kalle Katajisto, który jednak nie odegrał w zawodach żadnej roli.

Mistrzostwa Europy okazały się udaną formą promocji miasta. Urząd Miasta Tarnowa wraz z Urzędem Marszałkowskim byli głównymi sponsorami zawodów.

Bike Maraton wystartował w Tarnowie

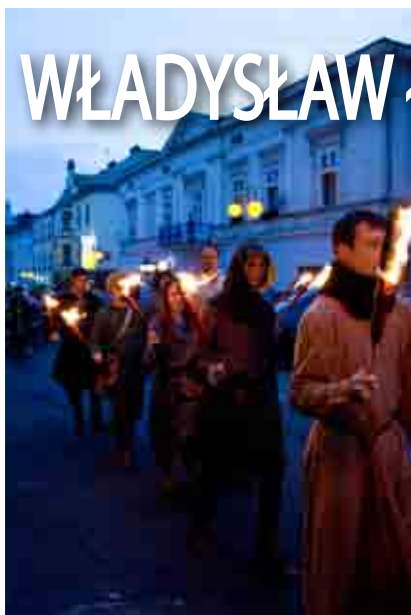

Wyciąg zorganizowano pod patronatem prezydenta Tarnowa w ramach cyklu największych imprez rowerowych Polsce. Organizatorami byli Urząd Miasta Tarnowa, MPEC S.A. oraz TOSiR. Partnerami zaś gminy Tuchów, Skrzyszów i Ryglice.

Tarnowski Bike Maraton to jedna z dwunastu imprez w całej Polsce, w czasie jednego sezonu prowadzonych w największych miastach Polski oraz atrakcyjnych miejscowościach turystycznych, jak również kilka imprez w jednym - eliminacja Pucharu Polski w Kolarstwie Górskim, Mistrzostwa Polski Ciepłowników i Mistrzostwa Tarnowa Gazowników w Kolarstwie Górskim. To jednocześnie Otwarte Mistrzostwa Polski Amatorów w Maratonie MTB.

Impreza skupia zwykle nawet po tysiąc uczestników i wielu gości. Podobnie było w Tarnowie. Sportowcy wystartowali w trzech kategoriach – giga, mega i mini, były również wyścigi dla dzieci oraz konkursy dla publiczności. Najlepsi otrzymali pamiątkowe puchary, dyplomy oraz nagrody. Trasa wiodła przez urocze widokowo zakątki miasta i powiatu. Start i metę oraz miejsce imprezy zlokalizowano na terenie lądowiska przy ul. Lotniczej w Tarnowie.

WŁADYSŁAW ŁOKIETEK STANAŁ W TARNOWIE

KALENDARZ KULTURALNY SIERPIEŃ 2009

WYDARZENIE MIESIĄCA

7, 14, 21 sierpnia, godz. 19.00

**BYŁ SOBIE BLUES –
IV Letni Festiwal Bluesa
na tarnowskim Rynku**

Gospodarzem piątkowych koncertów będzie ich animator i współautor, tarnowski gitarzysta **Wojtek Klich**, który w tym roku do udziału w festiwalu zaprosił młodych wykonawców oraz tych, którzy „czują bluesa” już od wielu lat.

Podobnie jak w poprzednich latach koncerty rozpoczynają się będą o godz. 19.00, a wstęp na nie jest wolny.

31 lipca-2 sierpnia

**III Międzynarodowy
Zlot Motocyklowy
„Szlakami Niepodległości”
Tarnów – Klikowa 2009**

1 sierpnia – dzień otwarty dla mieszkańców (Klikowa)

1 sierpnia

**65. rocznica Akcji „Burza”
Armii Krajowej
i Wybuchu
Powstania Warszawskiego**

godz. 19.00 - msza święta w kościele XX Filipinów

2 sierpnia, godz. 15.00

**Spacerek „Sławni
i wybitni Tarnowianie –
Bem”**

Spotkanie rozpocznie się etiudą muzyczno - literacką w ogródku kawiarni „Alchemik” (ul. Żydowska 20, przy furcie miejskiej) obok pomnika Bema na ul. Wałowej, o godzinie 15.00.

zbiórka przy pomniku Bema

2 sierpnia, godz. 18.00

**MUZYKA LATA
„Fortepian Chopina” –
Festiwal Muzyczny
na Zamku w Dębnie**

Piotr Różański – fortepian
Maria Sławek – skrzypce
Monika Młynarczyk – skrzypce
Urszula Lechowicz – altówka
Krzysztof Sadłowski – wiolonczela
w programie:
F. Chopin, D. Szostakowicz

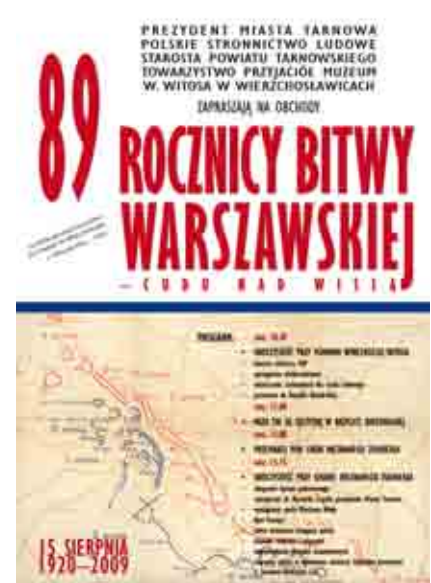
6 sierpnia

**95. rocznica Wymarszu
I Kompanii Kadrowej z Oleandrów**

godz. 19.00 - msza święta w kościele XX Filipinów

15 sierpnia

**89. rocznica Bitwy Warszawskiej
Cudu nad Wisłą**

godz. 10.30 – pomnik W. Witosa
godz. 12.00 - msza święta w Bazylice Katedralnej
godz. 13.00 – Grób Nieznanego Żołnierza

9 sierpnia, godz. 18.00

**MUZYKA LATA „Fortepian Chopina”
Festiwal Muzyczny
na Zamku w Dębnie**

Piotr Kosiński – fortepian
Maria Sławek – skrzypce
Krzysztof Sadłowski – wiolonczela
w programie:
F. Chopin i romantycy

16 sierpnia, godz. 18.00

**MUZYKA LATA „Fortepian Chopina”
Festiwal Muzyczny
na Zamku w Dębnie**

Roch Modrzejewski – gitara
w programie:
N. Coste, F. Sor, F. Chopin

KALENDARZ KULTURALNY SIERPIEŃ 2009

7 i 27 sierpnia, godz. 10.00-14.00

PracOFFnia warsztaty wikliniarstwa

Na spotkaniu z wikliniarstwem będzie można poznać technikę wyplatania z wikliny i tym samym własnoręcznie wykonać niewielką formę przestrzenną m. in. kwiatki i spiralki.

Z bogato występujących w krajobrazie Polski wierzb powstaje wiklina, tworzywo do wyrobu różnego rodzaju plecionych przedmiotów użytkowych. Gatunki, z których głównie pozyskuje się wiklinę to wierzby plecionkarskie. Do wypłotu eleganckich koszy i mebli wiklinowych wykorzystuje się szlachetne odmiany wiklin specjalnie uprawiane na plantacjach. Natomiast do wyplatania prostych gospodarczych koszy stosowane są dziko rosnące wikliny, porastające bujnie m. in. brzegi rzek. Wiklina jest tworzywem ekologicznym i cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Przedmioty wykonane z wikliny, poza walorami użytkowymi, mogą też posiadać wartości artystyczne, bądź pozbawione użytkowej funkcji, służyć jedynie dekoracji, jak na przykład ogrodowe formy przestrzenne. Wyplatanie wikliny to jedno z najstarszych rzemiosł, jednak wyroby plecionkarskie nie są trwałe i jest niewiele przykładów dokumentujących tę działalność człowieka.

TCK,

16 sierpnia, godz. 15.00

Spacerek „Sławni i wybitni Tarnowianie – Tertila”

Spotkanie rozpocznie się etiudą muzyczną - literacką w Pasażu Tertila
zbiórka w Pasażu Tertila

MISTRZOWSKIE WIECZORY w Kąsnej – cykl koncertów organizowanych w Dworku I.J. Paderewskiego w Kąsnej Dolnej z udziałem Mistrzów - wybitnych artystów polskich i zagranicznych

Wystąpią:

Krzysztof Jakowicz - skrzypce
Krzysztof Bąkowski - skrzypce

Stefan Kamasa - altówka
Rafał Kwiatkowski - wiolonczela
Paweł Kamasa - fortepian
Tomasz Strahl - wiolonczela

WIECZÓR PIERWSZY

Promocja młodych 20 sierpnia, godz. 18.00

Szymon Marciniak – kontrabas (koncertmistrz grupy kontrabasów Residentie Orkest w Hadze)
Katarzyna Nowaczewska-Manthey – fortepian
Ilona Basiak – wiolonczela (laureatka ubiegłorocznego XXVI Ogólnopolskiego Festiwalu Laureatów Konkursów Muzycznych Tydzień Talentów – Tarnów 2008).
Paweł Kamasa – fortepian
P. LOCATELLI - Sonata D-dur cz. I i II
J. BRAHMS - Sonata e-moll cz. I

Dworek I.J. Paderewskiego w Kąsnej Dolnej

WIECZÓR DRUGI

21 sierpnia godz. 18.00

Z. KODAY - Duo
W.A. MOZART - Kwartet fortepianowy Es-dur KV 493
R. SCHUMANN - Kwintet fortepianowy Es – dur op. 44
Dworek I.J. Paderewskiego w Kąsnej Dolnej

WIECZÓR TRZECI 22 sierpnia, godz. 18.00

KAROL LIPIŃSKI – Trio A – dur op.12

Espressivo, Andante, Rondo
Rondo de koncert Fantazja na tematy z wodewilu „Krakowiaci i Górale” Jana Stefaniego

KAROL LIPIŃSKI – Kaprys D – dur
G. BACEWICZ – I Kwintet fortepianowy (1952)

Dworek I.J. Paderewskiego w Kąsnej Dolnej

23 sierpnia, godz. 18.00

MUZYKA LATA „Fortepian Chopina” – Festiwal Muzyczny na Zamku w Dębnie

Marian Sobuła – fortepian
w programie:
F. Chopin

28 sierpnia

Znicze Pamięci – 70. rocznica wybuchu bomby na Dworcu w Tarnowie

30 sierpnia, godz. 15.00

Spacerek „Sławni i wybitni Tarnowianie – Szczepanik”

Spotkanie rozpocznie się etiudą muzyczną - literacką przed pomnikiem wyznaczy na placu Sienkiewicza (skwer przy ul. Mickiewicza, między Goldhammera a Brodzińskiego nieopodal PWSZ i Poczty Głównej).

zbiórka na placu przy pomniku Szczepanika

Sierpień

Wystawa „Gabriel Morvay – malarz nieznany (1934 – 1988)”

Wystawa obrazów artysty urodzonego w Tarnowie z tzw. okresu francuskiego, w formie filmów biograficznych, prezentujących Paryż lat 60. i 70., plakatów filmowych oraz muzyki z tego czasu, wszystko po to, by lepiej odczuć klimat dzieł i atmosferę, w której powstawały.

Galeria BWA Pasaż Tertila

PREZYDENT MIASTA TARNOWA
 POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE
 STAROSTA POWIATU TARNOWSKIEGO
 TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ MUZEUM
 W. WITOSA W WIERZCHOSŁAWICACH

ZAPRASZAJĄ NA OBCHODY

89

ROZNIICY BITWY WARSZAWSKIEJ

— C U D U N A D W I S Ł Ą

Cud Wisły poprzedził cud jedności.
 Bez drugiego nie byłoby pierwszego.
 — Wincenty Witos — 1920 r.

PROGRAM:

godz. 10.30

- UROCZYSTOŚĆ PRZY POMNIKU WINCENTEGO WITOSA
- koncert orkiestry OSP
- wystąpienia okolicznościowe
- odznaczenie zasłużonych dla ruchu ludowego
- przemarsz do Bazyliki Katedralnej

godz. 12.00

- MSZA ŚW. ZA OJCZYZNĘ W BAZYLICE KATEDRALNEJ

godz. 13.00

- PRZEMARSZ POD GRÓB NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA

godz. 13.15

- UROCZYSTOŚĆ PRZY GROBIE NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA

- odegranie hymnu państwowego
- wystąpienie dr. Ryszarda Ściżyły, prezydenta Miasta Tarnowa
- wystąpienie pośta Wiesława Wody
- Apł Pamięci
- salwa honorowa kompanii policji
- złożenie wieńców i wiązank
- odprawienie pocztów sztandarowych
- wiązanka pieśni w wykonaniu orkiestry Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mosicach S.A.

2 armia
15 SIERPNIA
1920—2009